

kaktusetugi

MEEME PÖLDME

Edev õitseja imetleb end peeglist. Tänu peegile saab nautida ka aknast välja vaatava õie ilu.

Kütkestav ja kaval kuninganna

Miks öökuninganna ehk suureõelise kuukaktuse (*Selenicereus grandiflorus*) õied avanevad just öösel?

Põhjusi on mitu. Väga tähtis on öine jahedam temperatuur ja tänu sellele ka väiksem vee aurumine õiest. Rumal oleks ju lasta õitel hoolikalt kogutud veevaru asjata ära raisata.

Jahedas kuivalguses on liikvel ka palju rohkem sobilikke tolmeldajaid – suuri ööliblikaid ja nektaritoidulisi nahkhiiri. Just tolmeldajate tõttu on öökuninganna õied valged ja nii suured. Valge hakkab pimeduses hästi silma ning suur õis sobib käsitlialistele maandumisplatsiks.

Sageli arvatakse, et öökuninganna õied puhkevad vaid ühel ööl. Tegelikult pole see nii. Üks õis on küll avatud vaid ühel ööl, kuid järgmisel puhkevad juba uued õied.

Õied hakkavad Eestis lahti minema õhtul kaheksa paiku, täiesti avanevad nad südaööks ja sulguvad 2–3 paiku öösel. Hommikuks on nad närbunud.

Kokku kestab õitseaeg umbes kuu ja Eestis langeb see peamiselt juunis-se. Viimased õied avanevad juuli algul.

Oma mõte on ka kuukaktuse väänlevatel vartel ning arvukatel õhujuurtel. Need on välja kujundanud taime eluviis. Öökuningannad on põhiliselt epifüütsed ning enamasti ei kasva nad tavaliste taimede kombel mullas, vaid puude okstel vääneldes. Pikad painduvad varred võimaldavad neil kiiresti pääseda läbi lehestiku valguseni ning koorepragudesse kinnituvad õhujuured hoiavad taime kõvasti kinni.

Erinevalt parasiitaimedest ei kahjusta öökuningannad kunagi oma peremeest. Eluks vajalikud orgaanilised ained sünteesib ta ise ning mineraalained saab ta puude oksaharudesse ja koorepragudesse kogunenud kodus.

» KUIDAS KASVATADA

Aknaud jääb ruttu kitsaks

- Kuukaktust ei ole kodus väga raske kasvatada, ebamugavaks teeb selle aga taime suur kasv ning ebamäärane kuju.
- Aknaud jääb taimele juba mõne aastaga lootusetult kitsaks ning vartele tuleb ehitada tugisõrestik.
- Õhujuuri ei tohi mingil juhul ära lõigata. Potti juhitult saavad õhujuurtest tõelised juured, millega taim lisatoidust ammutab.
- Parim istutusmuld on nõrgalt happeline ja laseb hästi vett läbi. Selleks lisage mullasegule kruusa või orhideemulda.
- Öökuninganna vajab palju valgust. Varjulises kohas jäävad varred peeneks ja nõrgaks ning õitsemine tagasihoidlikuks.
- Suvisel kasvuajal kastke öökuningannat nagu tavalist toalille. Jälgige ainult, et muld jõuaks taheneda. Mingil juhul ei tohi vesi jääda päevadeks alustaldrikule seisma.
- Talvisel puhkeperioodil on öökuningannale paras temperatuur ligikaudu 15°. Siis olge kastmisega ettevaatlik, eriti kui ruum on jahe. Jahedas jätke taim aasta pimedaimal ajal sootuks kastmata, tavalise toatemperatuuri korral hoidke mullapall vaevu niiskena.
- Väetage spetsiaalse kaktuseväetisega või kasutage mõnd muud väikese lämmastikusisaldusega kompleksväetist. Viimasel juhul tehke väetiselahus pakil soovitatust veidi lahjem.

JAAN METTIK